نقدی بر استظهار آیت‌الله شبیری از روایت ابن راشد

(34:07)

استاد: فلذا من احتمال‌ش را قبل از ماه مبارک گفتم که «ان الصوم لم یکن یوم الخمیس». حال صبر کنید تا فرمایش حاج آقا را بخوانم. من سؤالاتی که دارم را مطرح کنم.

ایشان فرمودهاند به نظر ما روایت ظهوری ندارد. بعد توضیحات خوبی میدهند برای «لیلة بقیت». شواهد متعددی میآورند و توضیحات خیلی خوبی است. راجع به اصطلاحاتی است که در تقویم گذاری در آن زمان مرسوم بود. بعد از این ها در صفحه چهارصد و بیست و پنج، این عبارت را دارند:

> **«و كانَ يَوْمُ الْأَرْبِعاءِ يَوْمَ شَكّ» يعني روز چهارشنبه چون هوا ابري بوده است و يوم الشك بوده است و الا اگر هوا روشن بود كه معلوم ميشد و لذا اهل بغداد هم روزه نگرفتند «وَ صامَ أَهْلُ بَغْدادَ يَوْمَ الْخَميسِ وَ أَخْبَرُونِي أَنَّهُمْ...» و به من خبر دادند كه در پنجشنبه شب هلال را ديدهاند و هلال غائب نشده است مگر بعد از مدت زيادى از پنهان شدن شفق و لذا براى من اين اعتقاد پيدا شد كه اين صوم من در پنج شنبه بوده است ولى اول ماه در روز چهارشنبه بوده است.[1]**

«... روز چهارشنبه چون هوا ابری بوده است و یوم الشک بوده است والا اگر هوا روشن بود که معلوم می شد...»؛ ایشان یوم الشک را به این صورت معنا کردهاند که یعنی بغداد ابری بوده است.

شاگرد: ممکن هم هست سی ام بوده باشد.

استاد: بله، اظهر هم این به ذهن میآید. ابری بودن حساب دیگری دارد. ایشان یوم الشک را طبق مبنای شهید ثانی معنا کردهاند. نه طبق مبنای میرزای قمی که قبلاً بحث کردیم.

«... و لذا برای من این اعتقاد پیدا شد»؛ به بزنگاه بحث رسیدیم؛ **«که این صوم ِمن»**؛ توضیحی که حاج آقا میدهند، یک چیزهایی را روی عبارت روایت میگذارند. دقت کنید. در عبارت تصریحی به «من» نیست. در روایت بود «فاعتقدت ان الصوم یوم الخمیس و انّ‌الشهر کان عندنا ببغداد یوم الاربعاء». ایشان میگویند روزه من! **«...این صوم من در پنج شنبه بوده است ولی اول ماه در روز چهارشنبه بوده است».**

شاگرد: روایت که تصریح دارد روزه او در پنج شنبه بوده است. حضرت فرمودند «صمتَ بصیامنا».

[1] کتاب الصوم(شبیری)، ج ۴ ص۴۲۵

بازبینی #2
ایجاد شده 8 ژانویه 2026 15:20:45 توسط ... .
به روزرسانی شده 8 ژانویه 2026 15:29:08 توسط ... .